

Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 1. 10. 1956, sp. zn. 18 Co 626/56

Číslo: 21/1957

Právní věta:

Odmítl-li soud neprávem na žádost státního notářství provést dražbu podle § 335 odst. 3 o. s. ř., mělo státní notářství trvat na provedení prodeje, neboť soud svým rozhodnutím není zde vázán (§ 166 odst. 2 o. s. ř.).

Nebudou-li v dražbě nařízené podle § 17 odst. 5 zák. č. 139/1947 Sb., o rozdělení pozůstalosti se zemědělskými podniky a o zamezení drobení zemědělské půdy, pozemky do dražby dané prodány, lze analogicky použít ustanovení § 4 cit. zák. o určení osoby přejímatele.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 01.10.1956

Spisová značka: 18 Co 626/56

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Projednání dědictví

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Dědictví po zemřelém tvoří zemědělská půda, která není sice zemědělskou usedlostí, která však se zřetelem na ustanovení § 17 odst. 1 zák. č. 139/1947 Sb., o rozdělení pozůstalostí se zemědělskými podniky a o zamezení drobení zemědělské půdy, nemůže být mezi dědice rozdělena, a to ani tak, že by každý z dědiců nabyl příslušného ideálního podílu k nemovitosti (§ 17 odst. 5 cit. zákona).

Dědici se nedohodli na tom, kdo nemovitost převeze. Zaslalo proto státní notářství spis lidovému soudu civ. v Praze se žádostí, aby provedl dražbu nemovitostí. Přitom se – zřejmě omylem – odvolalo na ustanovení § 315 o. s. ř. a nikoli na ustanovení § 335 odst. 3 o. s. ř. Lidový soud tuto žádost státního notářství zamítl s tím, že ustanovení § 315 o. s. ř. jedná o movitých věcech, prodána však má být nemovitost. Když byl soud státním notářstvím správně poukázán na ustanovení § 335 odst. 3 o. s. ř., soud opět vrátil spis s tím, že svým již dříve vydaným rozhodnutím cítí se vázán a že zákon nezná žádné dobrovolné dražby.

Státní notářství v Praze vydalo proto usnesení, jímž jednu z dědiček, Annu V., ustanovilo přejímatelem. Do tohoto usnesení si stěžuje Anna V. a další dědička Anna Z.

Krajský soud na stížnost ustanovené přejimatelky Anny V. a další dědičky Anny Z. zrušil usnesení státního notářství a uložil mu, aby postupovalo podle § 335 odst. 3 o. s. ř.

Odůvodnění:

Ustanovení § 17 odst. 5 zák. č. 139/1947 Sb. výslovně stanoví, že v případě, že zemědělská nemovitost nemůže být rozdělena a mezi účastníky nedojde k uspokojivému vypořádání, je třeba před skončením řízení o projednání dědictví pozemek prodat v dobrovolné dražbě. Je pravda, že občanský soudní řád nemá obecného ustanovení o dražbě nemovitosti. Právě proto bylo třeba, aby občanský soud řád vyřešil ty případy, kdy se dědici v podobných případech nedohodli. To se stalo novelou k občanskému soudnímu řádu č. 68/1952 Sb., podle které byl k § 335 připojen další odstavec třetí, který stanoví, že nedohodnou-li se dědici o převzetí věci, která podle zákona nemůže být ve spoluvlastnictví dvou nebo více osob, nařídí soud projednávající dědictví prodej takové věci. Prodej vykoná se podle obdoby § 564 o. s. ř. Účelem tohoto ustanovení bylo, jak jasně plyne z důvodové zprávy, právě to, aby byly vyřešeny případy, které se po účinnosti občanského soudního řádu s ohledem na znění § 17 odst. 5 zák. č. 139/1947 Sb. staly neřešitelné.

Proto stanovisko soudu, který odmítl provést dražbu podle obdoby § 564 o. s. ř., bylo nesprávné. Státní notářství mělo za daných okolností trvat na tom, aby soud dražbu provedl. Soud nemohl být totiž svým usnesením vázán, protože šlo o pouhé usnesení řídicí povahy (§ 166 odst. 2 o. s. ř.).

Jestliže proto státní notářství, místo aby trvalo na tom, že soud je povinen provést dražbu podle obdoby § 564 o. s. ř., vydalo usnesením, kterým stanovilo jednu z dědiček přejimatelkou, porušilo zákon v ustanovení § 17 odst. 5 zák. č. 139/1947 Sb. a § 335 odst. 3 o. s. ř. a nezbylo proto než toto usnesení zrušit a věc státnímu notářství vrátit, aby znovu podle § 335 odst. 3 o. s. ř. postupovalo.

Cesta, kterou volilo státní notářství, by byla výjimečně možná teprve v tom případě, kdyby ani dražba pozemku nevedla k cíli. Pak by totiž bylo nutno nějakým způsobem řízení o projednání dědictví skončit. Zákon sám neřeší, jak v takovém případě postupovat. Protože však i v těchto případech je nutno řízení skončit (při čemž nelze uvažovat o obdobném použití ustanovení o odúmrti), nebylo by zřejmě jiné východisko, než hledat odpomoc v analogickém použití I. dílu zák. č. 139/1947 Sb., t. j. v ustanovení přejimatele. I když totiž hospodářské řešení o dalším použití pozemku je dáno vládním nařízením č. 50/1955 Sb., o některých opatřeních k zajištění zemědělské výroby, je třeba vyřešit tuto otázku s hlediska projednání dědictví. Jiné řešení, než v analogii I. dílu cit. zákona zřejmě není, a toto řešení je též povaze věci nejbližší.